

9

Міністерство охорони здоров'я України
Тернопільська державна медична академія
ім. І.Я. Горбачевського
Всеукраїнська екологічна Ліга

ДОВКІЛЛЯ І ЗДОРОВ'Я

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції

14 березня 2003 року

Тернопіль
“Укрмедкнига”
2003

Керуючою завірено!
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради
08.10.03

дочасніт В.І. Федорова
дочасніт І.В. Байде

Результати досліджень свідчать, що СДН Pb для населення промислового району за середнім значенням не перевищує допустиме (0,24 мг/добу) і складає 0,145 мг/добу, але за максимальним – на 25 % вище. Організм мешканців м. Новомосковська в середньому отримує за добу 0,098 мг свинцю, що на 30 % нижче від СДН Pb для населення Індустриального району м. Дніпропетровська. Крім того, максимальне значення СНД свинцю по м. Новомосковську, яке складає 0,19 мг/добу, не перевищує допустиме. Аналіз даних біомоніторингу визначив достовірну відмінність середніх концентрацій Pb у крові жінок ($P<0,05$) Індустриального району м. Дніпро-петровська і м. Новомосковська, які становлять 0,35 і 0,18 мг/л відповідно.

Отже, забруднення Pb атмосферного повітря, питної води і харчів формує підвищення комплексного впливу цього металутоксиканту для населення промислового району м. Дніпропетровська й обумовлює більш високий рівень внутрішнього навантаження організму людини Pb, що підтверджує його техногенне походження.

УДК 612.821.8:616.287:574

СЛУХОВА ДЕПРИВАЦІЯ В УМОВАХ ПОРУШЕНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ РІВНОВАГИ ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА

Т.В. Бірюкова

Херсонський державний університет

Проблема охорони здоров'я та навколишнього природного середовища є однією з найважливіших умов виживання нації.

У здоров'ї населення України за останні роки спостерігається низка негативних тенденцій, багато з яких значною мірою пов'язано з незадовільною екологічною ситуацією.

За останні десятиріччя особливості екології знайшли своє відображення в рівнях і характері здоров'я населення та в показниках захворюваності інфекційної та неінфекційної природи.

Окрім хвороб, які виникають безпосередньо під впливом несприятливих умов навколишнього середовища, існує велика група захворювань, які проявляються поганим пристосуванням організму, його окремих органів і систем через генетичний дефект, особливості

Херсонською завіданою
проректором з наукової роботи
секретарем вченого ради

08.10.03

дочинець В.Л. Федорова
дочинець Л.В. Баді

імунітету тощо.

Порушення середовища, погіршення екологічного стану приводять до погіршення генофонду, виникнення несподіваних змін спадкових ознак та властивостей організму (мутацій), прояви яких зумовлені взаємодією генотипу з умовами внутрішнього та навколошнього середовища.

Забруднення навколошнього середовища неминуче призводить до збільшення захворюваності, оскільки деградація середовища проживання зумовлює збільшення числа генетичних мутацій (генетичного вантажу популяції) та кількість випадків неспадкових захворювань.

У критичні періоди онтогенетичного розвитку, коли йде зміна генетичних програм, і організм як система знаходиться в нестійкому стані, функціональні структури виявляють високу чутливість до дії різних чинників, у тому числі тих, що викликають вади розвитку. В залежності від послідовності виникнення, розрізняють первинні та вторинні вади розвитку, які є ускладненням первинних вад і патогенетично пов'язані з ними.

Серед причин, що зумовлюють інвалідність у дітей, основними є різке погіршення екологічної обстановки, несприятливі умови праці жінок, високий рівень захворюваності батьків тощо. У структурі дитячої інвалідності на 1-ому місці хвороби нервової системи та органів чуття – 47,2 %; на 2-му місці психічні розлади – 36,4 %; на 3-му – природні аномалії – 9,1 %. Нині в Україні проживає понад дев'ять тисяч дітей із слуховою депривацією.

Відсотки

Рис. Відсоткове співвідношення стіології глухоти

Ксерокопію завіряю:
Проректор з наукової роботи
Секретар Вченого ради

№ 10-03

дочечім В.М.Редюса
дочечім Л.В.Байдз

У нашому дослідженні ми спостерігали 93 підлітка із слуховою сенсорною депривацією віком 10-17 років. Ми виявили причинний фактор глухоти піддослідних. Причиною глухоти стали обтяжлива спадковість за прямими чи опосередкованими лініями, використання ототоксичних препаратів під час вагітності, родові травми, внутрішньо-плідна інфекція, вірусні або інфекційні захворювання, перенесені в ранньому постнатальному періоді до 2-х років, алкоголь засобами та психопатії батьків та ін. Відсоткове співвідношення етіології глухоти в піддослідній групі представлено на рисунку. За причинним фактором глухоти піддослідні підрозділені на наступні групи: 1. Глухота, як наслідок натальної травми; 2. Діти з глухотою, придбаної після інфекційних захворювань; 3. Спадкова глухота; 4. Діти, які втратили слух з невідомих причин.

Отже, опираючись на наведені дані, серед факторів, які викликають порушення функції слухової сенсорної системи, найбільший негативний вплив спричиняють інфекційні захворювання, виникнення яких, у певній мірі, пояснюється погіршенням екологічної рівноваги оточуючого середовища.

Потреба в здоровому навколишньому середовищі є загальнолюдською необхідністю. Встановивши причинно-наслідкові зв'язки між зовнішнім середовищем і здоров'ям населення, можна здійснювати так звану первинну профілактику, яка є масовою, ефективною і відображає наступальну стратегію охорони здоров'я.

УДК:618.2/5-02-001.28/.29(477.84)

ПЕРЕБІГ ВАГІТНОСТІ І ПОЛОГІВ У ЖІНОК, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА РАДІАЦІЙНО ЗАБРУДНЕНІЙ ТЕРИТОРІЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*A.B. Бойчук, A.YU. Франчук, N.YA. Яківчук, B.V. Сопель,
B.C. Шадріна*

*Тернопільська державна медична академія
ім. І.Я. Горбачевського*

Метою нашої роботи було вивчення особливостей акушерської та перинатальної патології у жінок, які мешкають у IV зоні забруднення Чортківсько та Заліщицького районів Тернопільської області.

*Черговимо завіряю!
Сторектор з наукової роботи
Секретар Вченого ради
D8.10.03*

*документ б.І.Доровсько
документ А.В. Бабік*

ЗМІСТ

М.В. Асаул, Ю.С. Голік, О.Е. Ілляш, Т.М. Бригіда. МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	3
Н.В. Банадига, І.В. Кміта. СТРУКТУРА ЗАХВОРЮВАНОСТІ ОРГАНІВ ДИХАННЯ У ДІТЕЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	5
С.І. Барановська, С.В. Лукашук-Федик. РОЛЬ ПРОФІЛАКТИКИ У ЗНИЖЕННІ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ЧИННИКІВ ДОВКІЛЛЯ НА РЕПРОДУКТИВНУ СИСТЕМУ ЖІНКИ	7
Л. М. Басанець, О. І. Іванова, Г.О. Кутка. ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА АДАПТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДІТЕЙ ІЗ МІСЬКОЇ І СІЛЬСКОЇ МІСЦЕВОСТІ	9
I.Ф. Беленічев, Ю.І. Губський, С.І. Коваленко, С.Л. Левицький. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АСПЕКТІВ ПОШУКУ АНТИОКСИДАНТІВ ГЕНОМОПРОТЕКТИВНОЇ ДІЇ	10
Е.М. Білецька, Т.А. Головкова, О.В. Антонова, Л.А. Михайлова, Т.В. Красота. КОМПЛЕКСНЕ НАДХОДЖЕННЯ СВИНЦЮ В ОРГАНІЗМ В УМОВАХ РЕАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ МІСТ	12
Т.В. Бірюкова. СЛУХОВА ДЕПРИВАЦІЯ В УМОВАХ ПОРУШЕНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ РІВНОВАГИ ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА	13
А.В. Бойчук, А.Ю. Франчук, Н.Я. Яківчук, В.В. Сопель, В.С. Шадріна. ПЕРЕБІГ ВАГІТНОСТІ І ПОЛОГІВ У ЖІНОК, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА РАДІАЦІЙНО ЗАБРУДНЕЙ ТЕРИТОРІЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	15
А.В. Бойчук, В.І. Коплюх, О.І. Хлібовська, Б.М. Бегош, Н.Я. Яківчук, М. Гурунг. ВПЛИВ МАЛІХ ДОЗ РАДІАЦІЇ НА РЕПРОДУКТИВНИЙ СТАН ЧОЛОВІКІВ	17
О.О. Борець, Н.В. Фандій, О.Є. Волоскова. АНТРОПОГЕННІ ФАКТОРИ ТА КЛІНІКО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ПАРАМЕТРИ ЗДОРОВУЯ ПРАЦІВНИКІВ ЕЛЕКТРОПІДСТАНЦІЙ	18
А.І. Босенко, В.І. Ян, О.С. Пелепчук, Я.В. Ян-Веселовацька. ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ	19
Н.В. Бучак, М.Г. Макогончук, К.М. Ніколаєва. СТАН ВЕГЕТАТИВНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ У СОМАТИЧНО ХВОРИХ ДІТЕЙ З ІНКОРПОРОВАНИМИ РАДІОНУКЛІДАМИ	23

Ксерокопію завіряю!
сторектор з наукової роботи
Секретар Вченого ради 08.10.03

Р.Джинс
501

дочечт В.Л. Недзвіза
дочечт А.В. Радіс